

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25
22 100 Mariehamn
Tel. (018) 25000 växel, (018) 25127 direkt
Fax. (018) 16595

BESLUT

Ärendenummer

MPN-03-39

Beslutsdatum

29.08.2006

Postningsdag

29.08.2006

Sökanden

Luftfartsverket Finavia
Mariehamns flygplats
Flygfältsvägen 67
22120 Jomala

Ärende

Luftfartsverket ansöker om miljötillstånd enligt 11 § landskapslagen (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd, nedan miljöskyddslagen, bilaga 1, punkt 13b landskapsförordning (2001:35) om miljöskydd och miljötillstånd samt enligt 6 kap. 16 § vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen.

Ansökan avser tillstånd för all verksamhet vid Mariehamns flygplats, undantaget distribution av flygbränsle med tillhörande anläggning som utförs av Oy Shell Ab.

Ansökan har inkommit till miljöprövningsnämnden 30.06.2003.

Ärendet har kompletterats 01.09.2003, 19.04.2005, 25.04.2005, 16.05.2005, 06.06.2005 och 22.06.2005

Beslut

Miljötillstånd

Miljöprövningsnämnden beviljar med stöd av 24 § miljöskyddslagen Finavia tillstånd för fortsatt verksamhet vid Mariehamns flygplats. Flygplatsen är belägen i Jomala kommun, Torp by, på fastighet med Rnr 170-424-871-1.

Tillstånd beviljas enligt ansökan.

Giltighet

Tillståndet gäller tillsvidare. Tillståndshavaren skall inkomma med en ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkor senast 31.12.2016. Om ansökan om revidering av tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 33 § 2 mom. miljöskyddslagen.

Ersättningar

Miljöprövningsnämnden har prövat frågan om ersättningsskyldighet enligt 7 kap. 8 § vattenlagen och anser att nedanstående villkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättningar enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning och miljöberättelse

Den information som enligt 5 § LF (2000:10) om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar skall ingå i en sådan miljöberättelse som enligt 2 § samma förordning skall utföras till underlag för beslut finns i beslutstexten.

Villkor

Tillståndshavaren skall följa nedanstående villkor utfärdade med stöd av 25-26 §§ miljöskyddslagen samt 4 kap. 7 § och 6 kap. 28 § vattenlagen:

1. Vid utsläpp av avloppsvatten från verksamheten till allmänt avloppsnät måste avloppsvattnet hålla sådan kvalitet att det inte riskerar att medföra men för ledningsnätet, till nätet hörande anordningar eller i ett till nätet anslutet reningsverks funktion eller påverka slammets användbarhet. Tillståndshavaren skall följa villkor i avtal om avloppsanslutning mellan tillståndshavaren och Jomala kommun.

Utgående avlopp skall gå att stänga i händelse av tillbud eller andra orsaker som påverkar utgående avloppsvattens kvalitet så att avloppsvattnet inte kan ledas ut i avloppsnätet. I händelse av att ett för reningsverket skadligt ämne hamnar i avloppet skall Jomala kommun och Mariehamns stads reningsverk omedelbart kontaktas.

2. Dagvattenuppsamlingen skall ha nödvändiga kontrollbrunnar så att representativa vattenprover kan tas på dagvattnet. Minst ett representativt vattenprov skall tas årligen under vårflödet. Provet skall tas i minst en av flygplatsens dagvattenbrunnar som uppsamlar dagvatten från landningsbana. Följande parametrar skall analyseras:

- Turbiditet/ grumlighet
- Konduktivitet
- Ph
- Permanganattal, KMnO_4
- Totalhalt kväve
- Totalhalt fosfor
- Biologisk syreförbrukning, BOD_7
- Alkalinitet

3. Vid anläggningarna får endast sådana medel och kemikalier användas som är tillåtna enligt landskapslag (1990:32) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier. Alla kemikalier som används inom verksamheten skall anmälas till kemikalieövervakningen vid hälsonämnden och tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsregering.

Kemikalier som lagras i verksamheten skall förvaras invallat inomhus eller i ett skilt, ändamålsenligt, låst utrymme utan golvbrunn eller med möjlighet att stänga avlopp eller på annat sätt förhindra läckage till avloppsnät så att de inte riskerar att förorena miljön eller orsaka sanitär olägenhet utöver deras faktiska användningsområden.

Utomhus placerad cistern för förvaring av flytande halkbekämpningsmedel (kaliumacetat e.d.) skall förses med påkörningsskydd så att risk för läckage till omgivning till följd av påkörning minimeras.

4. Halkbekämpningsåtgärder skall planeras och utföras så att den årliga mängden förbrukade kemikalier är så låg som möjligt. Kemikaliernas belastning på yt- och grundvatten skall beräknas och redovisas årligen.

5. Flygverksamheten vid Mariehamns flygplats bör ordnas så att verksamheten inte orsakar oskäligt buller utomhus vid befintlig fast- eller fritidsbebyggelse.
Till allmänflyget hörande flygverksamhet, annan än trafikflyg, räddningsflyg och sjuktransporter, får ej förekomma nattetid mellan klockan 22.00 och 07.00, med undantag för oförutsedda händelser och nödsituationer.
Alla former av övnings- och utbildningsflygning skall ske klockan 08.00 – 20.00, med undantag för skol- och övningsflygning i mörker enligt krav i luftfartsbestämmelse PEL M2-10 om mörkerflygning. Mörkerflygning får utföras under högst 30 dagar per år klockan 07.00 – 22.00. Mörkerflygning skall aviseras till berörda närboende minst 3 dagar i förväg.
6. Flygtrafik med start från bana 21 bör avvecklas så långt söderut att bullerstörning över Mariehamns centrumområden minimeras samt att flygtrafik med start från bana 03 avvecklas så långt norrut att bullerstörning över tätbebyggda områden i Kyrkoby by, Jomala kommun, minimeras.
7. Tillståndshavaren skall eftersträva att minska verksamhetens buller genom att upprätta en bullerhanteringsplan för flygplatsen , inklusive helikopterverksamhet. Planen skall redogöra för alternativa åtgärder att styra verksamheten så att bullerstörning hos närboende minimeras utan att flygsäkerheten äventyras. Bullerhanteringsplanen skall redovisas för tillsynsmyndigheten inom 6 månader från det att detta beslut vunnit laga kraft. Ny bullerhanteringsplan skall upprättas då varaktiga förändringar sker i den flotta av luftfarkoster som regelmässigt trafikerar flygfältet, eller på tillsynsmyndighetens begäran.
8. Oljeavskiljare skall tömmas vid behov eller minst en gång per år. Sand och slam skall föras till godkänd mottagare som innehar erforderliga tillstånd för mottagning av dylikt material.
9. Avfallshanteringen vid anläggningen skall följa kommunal renhållningsplan och landskapslag (1981:3) om renhållning samt skötas så att miljöförorening förhindras. Rester av miljöfarliga kemikalier samt deras förpackningar skall lämnas till godkänd mottagare av farligt avfall.
Organiskt avfall som härrör från internationell trafik utanför EU-området och som avlämnas vid flygplatsen skall hanteras i enlighet med förordning EG 1774/2002. Organiskt avfall skall sorteras, lagras, transporteras och i övrigt hanteras på sådant sätt att t ex risk för olägenhet för människors hälsa eller miljöförorening såsom t ex lukt inte uppstår. Organiskt avfall får endast föras till en godkänd mottagare av i fråga varande avfall.
10. Tillståndshavaren ansvarar för drift och kontroll av uppförda anläggningar och anordningar. Tillståndshavaren skall föra driftjournal. Journalen skall finnas tillgänglig vid anläggningen och uppvisas på begäran av inspektionspersonal. I driftjournalen skall antecknas:
  - Klagomål/ förfrågningar gällande flygbuller och därmed vidtagna åtgärder
  - Lagrade och förbrukade mängder halkbekämpnings- och avisningsmedel, inklusive notering om mängder och tidpunkter för förbrukning
  - Lagrade och förbrukade mängder övriga kemikalier
  - Energiförbrukning per månad (el och uppvärmning)

- Vattenförbrukning per månad
- Avfallsmängder redovisat med den klassificering och de koder som finns i Miljöministeriets förordning (FFS 1129/2001)
- Resultat av utförd vattenprovtagning
- Eventuella tillbud och deras orsak samt vidtagna korrigerande och förebyggande åtgärder.

11. Tillståndshavaren skall lämna årsrapport för verksamheten till tillsynsmyndigheten före utgången av februari månad påföljande år. Årsrapporten skall bl a innehålla relevanta uppgifter och sammandrag ur driftjournalen samt i övrigt vad som föreskrivs av tillsynsmyndigheten. Årsrapporten bör redovisa:

- Flygplatsens trafikintensitet, antal landningar
- Passagerarstatistik
- Beräkning av teoretisk belastning på yt- och grundvatten orsakad av förbrukade halk- och avsningsmedel.
- Utsläpp till luft (flygplan och markfordon)
- Avfallsstatistik
- Vatten- och energiförbrukning
- Tillbud som orsakat eller riskerat orsaka utsläpp till miljön.

12. Vid avslutande av verksamhet skall meddelande om avveckling göras till tillsynsmyndigheten.

Beslutsmotivering

Mariehamns flygplats togs i bruk 1937. År 2005 var flygplatsen den 15:e livligaste flygplatsen av de 25 som drivs av Luftfartsverket. Flygplatsen har vid tillståndsgivning rutt-trafik till Helsingfors och Stockholm samt taxiflyg till Åbo, totalt ca 6-8 turer per dag, samt även stationerad räddningshelikopter. En liten del privatflyg trafikerar också flygplatsen, medan regelrätt skolflyg saknas. Passagerarantalet vid flygplatsen är idag ca 50000 per år jämfört med mer än det dubbla för sju år sedan. Antalet landningar har däremot minskat med endast ca 30 procent under motsvarande period.

Flygplatsens huvudsakliga verksamhetsområden är administration, flygledning och fälthållning. I stationsbyggnaden finns utrymmen för kontor, tull, flygbolag, biljettbokning och försäljning samt passagerarutrymmen inklusive restaurang/café.

Fälthållningen är den del av Finavias egen verksamhet som har den största påverkan på miljön. Fälthållningen ansvarar för underhåll av rampområden, rullbanor och startbanor. I underhållet ingår halkbekämpning vintertid både mekaniskt och med kemiska metoder. Tillräcklig friktion på start-/landningsbanan är en av de viktigaste säkerhetsaspekterna vintertid. Mariehamns flygfält har ett halkvarningssystem (Vaisala) med vilket man direkt kan följa temperaturväxlingar på landningsbanan och därmed sätta in halkbekämpningsåtgärder vid rätt tidpunkt och därmed minska onödig spridning av halkbekämpningsmedel. För kemisk halkbekämpning används acetater och formiater i fast eller flytande form. Acetater och formiater har befunnits vara effektiva för halkbekämpning samtidigt som de bryts ner snabbt i naturen och är mer skonsamma för miljön än urea, som användes tidigare. Användning av acetater och formiater istället för urea är exempel på nyttjande av bästa tillgängliga teknik (BAT) för halkbekämpning och visar att verksamhetsutövaren beaktat de allmänna miljöskyddsprinciperna i 4 § miljöskyddslagen. Vid avisning av flygplanen används propylenglykol och hett vatten. Propylenglykol används bl a i medicin-, livsmedels-, och kosmetikaindusti och är inte klassad som farlig för naturen. Glykolen bryts ner till slutprodukterna koldioxid och

vatten. Nedbrytningsprocessen är syrekrävande och belastar därmed miljön. Glykolanvändningen vid Mariehamns flygplats är dock mycket liten, ca 1 m³ per vinter.

Verksamhetsutövaren har också vidtagit lämpliga och nödvändiga åtgärder i syfte att minska risk för läckage och olyckor i samband med förvaring av bränslen och tankning av fordon och luftfarkoster.

Miljöprövningsnämnden konstaterar att verksamheten utgör vattenfarlig verksamhet men bedömer att beaktat givna villkor kommer verksamheten att utföras och utövas med minsta intrång och olägenhet för andra allmänna och enskilda intressen och vattenmiljön. Verksamheten strider inte mot sådana planer som avses i 4 kap. 5 § vattenlagen eller 8 § 2 mom. punkt 2) miljöskyddslagen. För området finns inte uppfört några kvalitetsnormer eller andra krav för vattenkvalitet.

Ovanstående villkor syftar till att skydda såväl ytvatten som grundvatten och nämnden anser att kraven utgör sådana förebyggande tekniska åtgärder som åsyftas i vattenlagen för att förhindra inverkan på vattenkvaliteten. Nämnden anser därmed att ovan givna villkor utgör tillräckligt skydd för att förebygga och avhjälpa risk för försämring av vattenkvaliteten. Nämnden har också bedömt att verksamheten utförs på ett sådant sätt och att givna villkor utgör sådant skydd att verksamheten inte ensam för sig eller tillsammans med andra verksamheter kommer att leda till sådana betydande olägenheter eller risker för miljöförorening eller äventyrande av vattenförsörjning som avses i 22 § miljöskyddslagen.

Näst efter fälthållning är utsläpp till luft av avgaser och buller de miljöföroreningar som närmast förknippas med verksamheten vid flygplatsen. Finavia har utfört en översiktlig granskning av flygbullernivåerna vid Mariehamns flygplats år 2002 med prognos för trafiken och därmed bullret fram till år 2020. I denna granskning har dock inte beaktats buller från helikoptrar. Den vid flygplatsen stationerade helikopteroperatören har gjort förändringar i sin flotta under 2005, vilket föranlett behov av inskolning och därmed utökad övningsflygning. Denna utökade övningsflygning har enligt inkomna yttranden orsakat bullerstörning för närboende. I flygplatsens verksamhet finns inte regelrätt flygskoleverksamhet och den mer intensiva övningsflygning som pågått betraktas som undantag. För upprätthållande av certifikat för flygplan eller helikopter krävs årligen ett visst antal timmar övningsflygning och mörkerflygning, vilket anses utgöra en naturlig del av allmänflyget vid flygplatsen. I samband med service och reparationer krävs också provflygning. Dessa verksamheter har också säkerhetskrav som måste beaktas. I enlighet med 25 § miljöskyddslagen har miljöprövningsnämnden ställt villkor om förebyggande av förorening. I syfte att begränsa bullerstörning för närboende har miljöprövningsnämnden genom villkor begränsat verksamhetstiderna för allmänflyget, övningsflygning samt reglerat antalet dagar för mörkerflygning. Villkor har också ställts om upprättande av en bullerhanteringsplan med syfte att bland annat finna ett område inom flygplatsen för övningsflygning med helikopter som inte orsakar oskäligt men för närboende samt styrning av verksamheten i sin helhet så att buller begränsas.

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat miljötillståndsansökan samt förutsättningarna för beviljande av tillstånd. I beslutet har även beaktats bestämmelserna i LL (1998:82) om naturvård samt vad som övrigt bestämts för att trygga allmänna och enskilda intressen. Verksamhetsutövaren har också bedömts vara organiserad på ett sådant sätt som är tillräckligt och trovärdigt för skötseln av i fråga varande verksamhet samt ha tillräcklig sakkunskap om verksamheten och dess miljökonsekvenser och i övrigt uppfylla kraven i 23 § miljöskyddslagen.

Miljöprövningsnämnden finner, med beaktande av i tillståndet givna villkor, att förutsättningar för tillstånd enligt 6 kap. 4 § vattenlagen och 24 § miljöskyddslagen är uppfyllda. Miljöprövningsnämnden beviljar Finavia tillstånd för fortsatt verksamhet vid Mariehamns flygplats på fastighet 871:1, Torp by, i Jomala kommun.

Tillämpade lagrum

- LL (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd 1, 3-7, 9, 11, 22-26, 28 och 52 §§
- Vattenlag (1996:61) för landskapet Åland 4 kap. 1-8 §§, 5 kap. 2 och 9 §§, 6 kap. 1, 4 och 19 §§, 7 kap. 4, 6 och 8 §§
- LF (2000:10) om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar 2 kap. 2 och 5 §§
- Lag (1920/26) angående vissa grannelagsförhållanden, enligt den lydelse lagen hade den 31 december 1992
- Ålands landskapsregerings beslut (1998:92) om avfall och farligt avfall samt förfaranden för återvinning och slutligt omhändertagande 2 § 1 mom.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift enligt avgiftsstadga. Avgiften faktureras separat.

Mindre flygplats, + 35 % större arbetsmängd	€ 2270,70
Annonskostnader	€ 419,50
<hr/> Totalt	<hr/> € 2690,20

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besvärsanvisning

Detta beslut har upprättats i två likalydande exemplar. Ett exemplar sänds till sökanden med mottagningsbevis och ett arkiveras vid Ålands miljöprövningsnämnd.

Lars Janlöv
Ordförande

Mikael Stjärnfelt
Föredragande

ÄRENDEHANTERING

Kungörelse av ansökan

Ansökan kungjordes under tiden 30.03.2006 – 20.04.2006 på Jomala kommuns, Mariehamns stads samt Ålands landskapsregerings anslagstavlor. Kungörelsen annonserades i Tidningen Åland samt Nya Åland den 28.03.2006. I kungörelsen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Fyra yttranden har inkommit under kungörelsetiden.

Utlåtanden

Miljöprövningsnämnden har begärt och erhållit utlåtande enligt nedan:

- Ålands landskapsregering
- Jomala kommun
- Mariehamns stad

Förklaring

Sökanden har beretts tillfälle att bemöta yttranden och utlåtanden.

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet kungörs på Finströms kommuns samt Ålands landskapsregerings anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på Jomala kommuns kommunkansli, Mariehamns stads stadskansli respektive Ålands landskapsregerings registratorskansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på Ålands miljöprövningsnämnds hemsida, www.mpn.aland.fi.

I kungörelsen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.

Arkiverade dokument

Följande dokument arkiveras på miljöprövningsnämndens kansli:

1. Sökandens ansökan
2. Övriga ärendehandlingar

BESVÄRSANVISNING

Besvär över lagligheten av Ålands miljöprövningsnämnds beslut kan anföras av sakägare hos Ålands förvaltningsdomstol senast trettio dagar räknat från den dag då beslutet delgavs ändringssökanden.

En sakägare anses ha blivit delgiven beslutet sju dagar efter den dag som anges som postningsdag i beslutet om något annat inte framgår av ett mottagningsbevis.

Av besvärsskriften skall framgå

- ändringssökandens namn, hemkommun, postadress och telefonnummer,
- vilket beslut besväret gäller, på vilken punkt i beslutet som ändring söks, vilka ändringar som borde göras och på vilken grund besväret anföras.

Om det är en laglig representant för ändringssökanden eller ett ombud som för ändringssökandens talan, eller om besvärsskriften har satts upp av någon annan, skall också dennes namn och hemkommun uppges i besvärsskriften.

Besvärsskriften skall undertecknas av ändringssökanden eller av dennes lagliga representant eller ombud. Ombudet skall bifoga en fullmakt till besvärsskriften.

Till besvärsskriften skall beslutet i original eller en kopia av beslutet bifogas. Dessutom skall de handlingar som ändringssökanden åberopar till stöd för sina yrkanden bifogas, om dessa inte redan tidigare har lämnats till Ålands miljöprövningsnämnd.

Besvärsskriften skall lämnas till:

Besöksadress: Ålands förvaltningsdomstol
Torggatan 16
Mariehamn

Postadress: Ålands förvaltningsdomstol
PB 31
AX-22 101 Mariehamn

Telefon: 010 3650265